

Premogovniški baroni se vpirajo znižanju cen.

WERNER LOWDEN NE OD-
MA OD SVOJE ZAHTEVE.

Črna rudarjev v južni Illinoisu
je koncem tedna.

Chicago, Ill. — Guvernerji in
obrambi sveti srednje-

držav, so sprejeli reso-
lucije, katerih izreka, da ima-

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

premogovniški baroni, da dobi
premogovniški baroni, da dobi

Žganje prenehajo kuhati 8. septembra.

HOOVER JE IZDAL POTREB-
NE DOLOČBE PROTI
ŽGANJU.

Žganjarski baroni najbrž israbijo
ugodno priliko za podražitev

Washington, D. C. — Herbert
C. Hoover je izdal odredbo, da

preneha kuhanje žganja in špita
za opojne pijače v soboto, dne 8.

septembra ob 11. p. m.

V živilski predlogi je določeno,
da preneha kuhanje žganja tride-

set dni po tem, ko je živilska pre-
dloga postala zakon.

Čas poteče o polnoči dne 9. sep-
tembra. Dan pade na nedeljo, zve-

zmi zakon pa prepoveduje kuha-
nje žganja od sobote 11. p. m. do

prilagodnega ponedeljka do 1. p. m.

Vzled tega je živilski upravitelj
izdal odredbo, da preneha kuha-

nje žganja ob 11. p. m. v soboto
pred dnevom, ko po zakonu pre-

neha kuhanje žganja samo od
sebe.

Kaj se bo sedaj zgodilo?

V podučnih krogih govore, da
bodo žganjarski baroni odvezali

velike množice žganja od poro-
štva. Žganjepitje ne bo prene-

halo, ko postava stopi v veljavo,
ampak podražilo se bo le žganje.

Kuhanje žganja bo prepoveda-
no in to priliko bodo žganjarski

baroni izrabili po znanem seda-
njem ekonomskem zakonu o po-

trbi in zahtevi, in povišali bodo
ceno žganja. Žganjepitje bodo za

svojo navado plačevali visok da-
vek.

Odprta bodo tudi vrata poma-
rejanju žganja. Nekateri ljudje,

ne vsi, ki se preživljajo s tem, da
produkujejo žganje, bodo skušali z

omotnimi sredstvi pomnožiti žga-
nje. Celotni lesni alkohol, ki je hud

strup, bo pri tem igral veliko ulo-
go. Ljudje, ki so udani žganje-

pitju, ga bodo skrivaj kuhali do-
ma, če ga ne bodo dobili na pro-

dati. Vsi ti varoki so bili znani vladi,
in najbrž radi njih ni zahtevala,

da pridejo omejitve za kuhanje
žganja v predlogo. Prepoved za

kuhanje žganja so zahtevali pro-
hibicionisti pod pretezo, da ostan-

ne več žita za ljudsko prehrani-
tev.

Dalekovidni ljudje pravijo, da
je prepoved za kuhanje žganja

znota, ki jo odpravi kongres, ko
se pokažejo zle posledice prepo-

vedl.

**RIVSI KONGRESNIK OBTOŽEN
PONEVERJENJA.**

York, Pa. — Jacob Stair, vele-
trgovec z mešanim blagom, obto-

žuje Rob. J. Lewisa, bivšega kon-
gresnika in advokata, da si je pri-

držal \$600, katere je imel Cun-
ningham plačati njemu po sodni-

ski razsodbi.

**ŽELEZNIŠKA DRUŽBA JE NA-
STAVILA DELAVCE
NA PROGI.**

Buffalo, N. Y. — Lehigh Valley
Železniška družba je nastavila de-

V državi Colorado podraže pre-mog.

MED PREMOGOVNIŠKIMI BA-
RONI NI NIKJER RAZLIKE.

Za podražitev premoga ni tehtnih
razlogov in zato je krivična.

Denver, Colo. — Premogovniški
baroni so skoraj povsod enaki in

plešejo krog zlatega teleta po
znanem izreku markize de Pompa-

dour, majtrese francoskega kra-
lja Ljudevita XV., "za nami ve-

sojtni potop".

V tukajšnji državi se priprav-
ljajo, da podraže premog s prvimi

septembrom za en dolar pri toni,
če ne nastopi proti njim v tem

času narodni obrambni svet ali pa
obratna komisija.

Če zdaj plačujejo konzumenti
izredno visok davek premogovni-

škim baronom, kljub temu so pa
sklenili, da zahtevajo za tono pre-

moga devet dolarjev po prvem
septembru, ki zdaj stane osem do-

larjev. Sorazmerno podraže tudi
premog nižjih vrst.

Če kdo dvomi, da premogovni-
ški baroni ne nameravajo na za-

rotniški način odreti konzumen-
tov, naj le prečitajo resolucijo, ki

jo je sprejel odbor organizacije
premogovniških operatorjev v

Denverju.

Resolucija se glasi:

"Na zadnjem sestanku premo-
govniških operatorjev države Co-

lorade, obdržane v Denverju,
Colo., dne 20. julija 1917, je bila

sprejeta sledeča resolucija:

Sklenjeno, da stopi takoj v ve-
ljavo, da priporočamo, da naj bo

maksimalna cena za "mine-run"
pri rudniku \$3.00, za premog v

kosih in izbrane mere pa \$4.25 za

tono 2,000 funtov, če se ga naroči
železniški voz.

Nadalje, odbor ima pravico
vprašati za javno zaslišanje pred

1. septembrom 1917, da razloži
razloge, ki opravičujejo poviša-

nje cene.

Bila kopija te resolucije naj se
odposlje oblastim v Washington.

Odbor je sprejel številne komu-
nikacije od operatorjev v državi,

ki zahtevajo, da podvzame akcijo
za maksimalne cene, ki stopijo v

veljavo s prvimi septembrom 1917.

Omenjene komunikacije pravi-
jo, da naj bo maksimalna cena za

"mine-run" \$3.50, za premog v
kosih in izbrane mere pa \$5.00 pri

rudniku, če se ga naloži železniški
voz.

Po tej resoluciji bo stal lignit
(premog najnižnje vrste) \$5.75

tona. Lani je bil ta premog po
\$4.75. Premog, ki je stal \$8, bo

stal v Denverju \$9.

(Ko je odsek za premogovo pro-
dukcijo v narodno obrambnem

svetu dejal, da naj bo maksimalna
cena za tono "mine-run" premo-

gov pri rudniku \$3.00 v državi Co-
lorado, so premogovniški opera-

Na Španskem se ma je kraljevski prestol.

ŽELEZNIČARJI SO PROGLASI-
LI SPLOŠNO STAVKO.

Kruta sredstva za potlačanje re-
volucionarnega gibanja povz-

rodiijo najbrž nasproten
učinek.

Madrid, Španija. — Vsa zna-
menja kažejo, da izbruhne revolu-

cija v bližnji bodočnosti. Železni-
čarji so proglasili splošen štrajk.

Rudarji in kovinski delavci v se-
vernem delu Španije slede najbrž

glede železničarjev. Voditelji
delavstva so za splošno stavko,

vlada je proglasila vojno stanje.

Nemiri po vsej državi narašča-
jo. V zadnjih petih letih so se ne-

miri večkrat pojavili, in pri teh
nemirih je bila gonilna sila revo-

lucionarno gibanje.

Do sedaj se je vladi še vselej
posrečilo s kruto silo zatreti gi-

banje, ali leto kažejo znamenja,
da vlada najbrž potleže revolu-

cionarnemu gibanju. Ministrstvo,
ki sedaj vlada, je slabotno in ne

umiva še zaupanja nazadnjaških
elementov. Ministrstvu predsedu-

je Eduardo Dato, vodja konser-
vativne stranke. Poznan je kot

šikov brez barve, ki je prevzel
vladno vajo v trenutku, ko so

podlegli močnejši ljudje in niso
mogli združiti parlamentarnih

frakcij.

Dato je bil ministrski predse-
dnik pred vojno, ne dolgo po umor

Canalejas, znanega voditelja
liberalcev, ko je desorganiziral

politiko. Pokazal se je slabiča in
se je moral umakniti grofu de Ro-

manonesu. Zadnji je vodil Špani-
jo, ko je nevtrinitno Španije do

allirancev in centralnih zavezni-
kov vtrila v vojni vprašanje.

Ljudstvo v splošnem je za An-
glo in Francijo. Tudi Romanones

je bil skrajav za alirance, to-
da dvorna klika je za centralne

zveznike. Sedanji kralj je v tes-
nem sorodu s habsburški hišo. To

je povzročilo, da je Romanones
padel. Po poskusu z markijem

de Prieto kot ministrskim pre-
sednikom, je Dato postal ministr-

ski predsednik.

V letu 1916, ko je Romanones
bil ministrski predsednik, je iz-

bruhnila stavka železničarjev, ki
je bila strta s tako brutalnostjo,

da nima para na svetu.

Takrat ni bilo proglašeno le
vojno stanje, ampak tudi vse u-

stavno zajamčene pravice so bile
odpravljene. Prepovedano je bilo,

da se sme na ulici sestati več
kot tri osebe.

Na cestnih vogalih so bili na-
biti lepaki s proklamacijami in vo-

jaki so bili ukazano streljati na
ljudi, četudi so bile med njimi že-

nice otroci, če jih je več skupaj
kot trije. Romanones je poklical

vse štrajkujoče delavce v vojaški
stanosti pod orožje.

Te ostre odredbe so zlomile hr-
benico stavki in potlačile za nekaj

Prijateljski odme- vi papeževe note v Nemčiji.

PAPEŽ SE BOJI SOCIJALIZMA
KOT KAPITALISTI.

Nota je mogoče v zvezi s konfe-
renco evropskih finančnikov v Švi-

ci.

Rim, 17. avg. — Katoliški list
"Corriere d'Italia", ki je polu-

radno glasilo Vatikana, tolmači
papežovo mirovno noto v smislu,

da papež ne zahteva statusa quo,
temveč je njegova želja, da Fran-

cija dobi Alzacijo. Poljska da je
neodvisna in da Italija dobi južni

Tirol in Trst.

Kodanj, Danska, 17. avg. — Po
vestih iz Berlina je dobila papeže-

va nota v Nemčiji precej simpati-
čen sprejem. Uradni krogi in ve-

čina listov se rezervira s komen-
tarjem, toda ostali so precej zgo-

rovorni in pravijo, da je papež vse-
kakor prej izvedel o mnenju vo-

dilnih državnikov na obeh straneh
in da ni poslal note brez upanja

na uspeh.

Glasilo katoliškega centra-
ma "Germania" je zelo zadovoljna z

noto, izveščajo, da je nota v eni
točki pomanjkljiva. Socialistični

"Vorwaerts" pravi, da je nota
morda v zvezi z znano konferenco

vojdilnih evropskih finančnikov v
Švici, ki so izjavili, da je takojšen

mir potreben zaradi nevarnosti
revolucije in socializma, ki je to-
liko močnejši čim dalj traja voj-

na. List zahteva, da notranji mi-
nister pouči javnost, če mu je kaj

znano o tej konferenci.

V zelo mučnih skripelih so pa
katoliški junkerji. "Volkzeitung"

v Kelmorajnu, glasilo katoliških
vsenicev, je pravkar obelodani-

lo napad na Erzbergerja, vodite-
lja katoliškega centra, katere-
mu očita, da ni vreden papeževe

podpore ali simpatij za svojo ag-
tacijsko vlogo brez anekalj.

Obenem piše, da papež le podaja
nekaj nasvetov, ki pa niso mero-

dajni. Omenjeni list namreč zago-
varja Hindenburgov mir z anek-

sijami.

Berlinski "Lokalanzelger" se
postavlja na protivno stališče in

piše, da papeževa nota ni drugo-
kakor enostranska mirovna de-

monstracija, kakršno je opaziti v
zaveznikiških državah. Sugestija,

da Nemčija dobi nazaj svoje kolo-
nije, je po mnenju tega lista edina

točka, ki se dotika vitalnih intere-
sov Nemčije.

London, 17. avg. — Londonski
listi še vedno pretresajo papeževo

noto v antipatičnem duhu. Londo-
nski list "Times" pravi, da

dela papež krivice katoličanom v
zaveznikiških državah, ker jih spravi

v valiko zadrego. Njim je dra-
ga zavezniška stvar in zato jih

boli, da jih papež ne razume. —
"Daily News" piše, da je nota

"alah in površen dokument". V
splošnem vlada velika nezadovolj-

nost, ker je papež proti vsaki po-
stavitvi škode. To pomeni, da on

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$5 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.15 za tri mesece.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2887 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2887 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

Telephone Lawrence 4636.

Datum v oklepaju n. pr. (Julija 31-17) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne utopi list.

ČE ODLOČA PAMET...

Pred dobrim tednom smo čitali, da je stavka rudarjev v Leadvillu končala po večtedenskem sporu. Preden je bila proglašena stavka, je kapitalistično časopisje pisalo ščuvajoče in podžigajoče proti rudarjem. Lagalo je, da plačani agitatorji podpirajo rudarje v interesu Nemčije. S takimi lažmi je hotelo kapitalistično časopisje nahujskati predvsem meščanstvo v Leadvillu in okolici, da vidi v štrajkaških rudarjih zaveznike Nemčije, ki so ustavili delo, da pomagajo sovražniku Združenih držav.

Stavka je izbruhnila, toda hujskarija ni dosegla uspeha. V času stavke ni bilo najmanjšega nemira, ni bilo izgrediv. Zastopniki rudarjev so sedli z zastopniki rudniških operatorjev k mizi, da se razgovarjajo z njimi o zahtevah rudarjev. V začetku je izgledalo, da ne pride do sporazuma in da se pogajanja razbijejo, če so vesti resnične, ki so jih prinašali listi velekapitalističnih interesov. Razburljive vesti o pogajanjih so kmalu izginile v kapitalističnih listih, in preje kot je kdo pričakoval, so listi prinesli vest, da je prišlo do sporazuma med zastopniki rudarjev in rudniškimi operatorji.

Odločila je pamet!

Rudniški operatorji so prišli do spoznanja, da morajo rudarji delati, če hočejo obratovati rudnike. Ako pa rudarji delajo, potem mora biti mezda tudi tako visoka, da lahko izhajajo z njo in prežive pošteno sebe in svoje.

V Leadvillu ni bilo žalostnih in obsojanja vrednih izgrediv kot v Gallupu, New Mex., Bisbee, Ariz., in v Buttu, Mont. Nihče se ni oborožil in kar tjevidan izgnal štrajkujoče rudarje iz mesta, dasiravno je kapitalistično časopisje zakričalo, da so rudarji izdajalci.

Hujskajoči in podžigajoči glas časopisja, ki je zagovarjal velekapitalistične interese, je ostal glas vpijočega v puščavi. To dokazuje, da se lahko spori med delavstvom in podjetniki izravnavajo mirno, če se podjetniki ne postavijo na stališče, da delavci niso brezpravni sužnji, ki imajo le garati in vbogati, ampak da so ljudje, ki imajo pravico zahtevati, da žive v človeških razmerah.

Podjetnik, ki verjame, da imajo vsi ljudje pravico do življenjskih sredstev, ne glede na to, če imajo polne blagajne zlata ali če so siromašni delavci, ki si s trdim delom služijo svoj vsakdanji kruh, bo sedel z delavci ali z njihovimi zastopniki k mizi in se razgovarjal z njimi mirno o njih zahtevah. Poslušal bo argumente, s katerimi delavci podpirajo svoje zahteve. In če argumenti drže, tedaj jih bo priznal, ne bo iskal praznih izgovorov, še toliko manj se bo postavil na brutalno stališče gospodarja in odklonil vtemeljene zahteve delavcev.

So pa delodajalci, ki se postavijo na brutalno stališče, kedar delavci zahtevajo izboljšanje življenjskih razmer, in ki pravijo ošabno: "Tukaj ni nič za uravnati, še manj se pa pogajati s kom, kajti gospodarji smo mi in kar rečemo, to velja."

Taki delodajalci tvorijo v vojnem času največjo nevarnost za deželo. Oni izzivajo delavstvo z brutalnim nastopom in so povzročitelji delavskega nepokoja v industriji. Njih besede niso le skrajno sirove in brutalne, ampak so tudi poniževalne in žaljive za delavstvo. In če se delavstvo noče odpovedati vsem ustavno zajamčenim pravicam, če se noče odreči pravici do življenja, če noče postati ponižen rob podjetnikov, tedaj se poslužijo stavke kot zadnjega orožja, da ošabne podjetnike privede do spoznanja, da so delavci tudi ljudje z vsemi pravicami do življenja. Tak ošaben in brutalen nastop podjetnikov povzroči dolgotrajen štrajk, pri katerem trpe interesi podjetnikov in delavcev, in se pojavijo tudi izgredivi. Kajti podjetniki, ki tako nastopajo, najamejo privatne stražarje iz velikomestnih človeških nižin, katerim je toliko napasti in ubiti štrajkujočega delavca kot lačnemu človeku pojesti kos pečenke.

Pri takih podjetnikih ne odloča pamet, ampak vodi jih slepa strast, kateri pravimo brezmejna lakomnost po

večjem profitu. Kjer pa odločuje slepa strast, ni prostora za pametno besedo, tam je nemogoče poravnati spora z mirno in preudarno besedo.

Mirno izravnanje spora med rudarji in rudniškimi baroni v Leadvillu dokazuje, da se dajo industrijski spori poravnati mirno, če so podjetniki dostopni pametni besedi in jih ne vodita lakomnost in hrepenje po večjem bogastvu.

DOPISI.

S pota. — Ko sem obiskal več slovenskih naselbin v državi Illinois, sem se podal tudi v milionsko mesto Chicago. Ravno ob času mojega bivanja je vledela taka vročina v tem zakajenem mestu, da sem komaj lovil sapo. Videl nisem prav nič posebnega. Vedno gost dim, ropotanje in šum, da me še sedaj boli glava in zveni po ušesih od samega ropota. Seveda je bil moj prvi cilj glavni urad S. N. P. J. Vse del sem se torej v voz električne železnice in se popeljal v česko Kalifornijo, kjer stoji poslopje S. N. P. J. Ko sem prišel tja, so me sprejeli vsi prav prijazno. Raditega moja najlepša zahvala vsem za prijazen sprejem. Posebno se moram zahvaliti bratu F. Godinu za prenočišče. Terbovčevemu Tonu, bratu Tavčarju in Keržu pa ne bom nikdar odpustil, dokler mi ne dajo zadoščanja, ker so napravili s svojim pristnim humorjem toliko smeha, da me je ves teden bolel trebuh.

Ne morem razumeti, kako more pl. Gajžla stanoviti v Chicagu, kjer je tako vedno grozovit ropot in tako gost dim. Ker sem se naveličal tega vednega hrupa in truda sem se napotil proti Wisconsinu med deteljo. Obiskal sem Racine, kjer sem dobil mojega prijatelja Joe Radelja in se mu prav pristržno zahvaljujem za prijazen sprejem.

Nato sem se napotil dalje proti seyeru in sem obiskal Milwaukee. Mislim, da bom v tej naselbini dobil kako evetko in sreci mi je kar vesolja utripalo, ko sem samo mislil na to, kako srečen bom v Milwaukee. Toda bil sem tako razočaran, ker še nobene videl nisem. Raditega sem se takoj napotil dalje proti mrzli Minnesoti, da si ohladim razburjenega srca. Napotil sem se proti Biwabiku, kjer sem takoj poiskal glavarja vseh pečlarjev F. A. Ko pridem k njemu, ga takoj vprašam, kje živi ideal mojega prejšnjega bivanja. Toda, ko mi je začel pripovedovati "pečlarstvo kroniko", sem tožil take bridke solze, kot jih je Gajžla, ko je umrl Francelj Jožetov, oče vseh pravevernih Avstrijakantov. Nato mi je velel, da naj se grem zapisat v črno knjigo prejšnje ročice. Komaj odidem v malo sobico, začujem naenkrat nekak šum in ropot v stranski sobi. Radoveden, kaj se godi, grem gledat, ali se ni mogoče pripetila kakšna nesreča. Ko stopim v sobo, vidim deputy šerife, kako so stikali za prepovedano pijačo. Obstopili so nas in nam zaukazali, da moramo biti popolnoma mirni toliko časa, da vse preiščejo. Rekli so, da so prišli v imenu postave in da se sedaj ne sme piti, ampak hraniti denar. Nekdo je tako pridno premetaval posteljno opravo, da je prekosil vsako služkinjo, katere vreduje postelje. Meni se je zdelo, da on bolj stika za dolarji kot pa za pijačo. Ko so vse preobrnil, niso našli drugega, kot nekaj praznih steklenic. Vzel so tudi čašo, katero rabijo za vodo in gospodarja. Toda sodnik ga je takoj izpustil, ko je sprevidel, da je popolnoma nedolžen človek. Seveda je bilo meni to nerazumljivo in raditega sem takoj vprašal, ko se je povrnil domov, kaj da je naredil, da so ga vzel s seboj na sodnijo. On mi pravi, da najbolj gotovo raditega, ker je bil prejšnje leto odločen stavar in so ga že takrat tako preganjali kot Judje Kristusa. Dobil je delo potem drugje, da mu ni treba delati za to družbo. Sedaj pa, ko se zopet ponavlja štrajk, so ga gotovo hoteli spraviti na varno za omejeno okno, toda zaenkrat se je družbenim klativitezem ponearedilo. Izjavil se je, da se bo toliko časa žrtvoval za delavstvo, dokler mu bodo pripuščale moči.

Ker je bilo že precej pozno v noč sva se odpravila spat. Jaz sem se spravil v posteljo, katero sem prej prerahljali šerifi. Povem vam, da tako dobro še nisem nikjer spal kot tukaj, ker je bila postelja tako dobro prerahljana, da ne verjamem, da bi jo kaka

ženska bolje. Raditega je bilo moje prvo delo zjutraj, ko se prebudim, da sem se na tihem zahvalil dotičnemu šerifu, kateri je premetaval posteljo.

Zjutraj vprašam mojega prijatelja, kje je tukaj stavka, ker jaz nisem nič opazil. Toda pojasneval mi je, da splošne stavke ni nikjer, ampak samo pri posameznih rudnikih.

Rudarjem polagam na srec, da so složni v vseh ozirih, kajti v slogi je moč. Ob enem pozivljam rojake, da ne hodijo v sedanjem času v Minnesoto, ker se bo najbrže razkrija stavka po vsem okrožju, da ne bodo imeli kake neprilike. Tukajšnje rojake pa pozivljam, da bodite mirni in trezno misleči. Čimbolj bodete mirni in složni, tem več bodete dosegli.

Naročajte se na delavske časopise, Prosveto in Proletarca in držite se gesla, eden za vse, vsi za enega.

Louis Zakrajšek, potovalni zastopnik "Prosvete".

Sterling, Ill. — V tukajšnjem mestu je nekaj jako lepih izprehajališč, kjer se človek lahko izprehaja ob prostem času. Najlepiej izprehajališče je pa ob reki "Rock Island River". Tukaj se ljudje zabavajo na vse mogoče načine, nekateri z ribolovom, drugi s kopanjem in tretji s tem, da se vozi v čolnu po reki itd. Velikokrat se prigodi, da katerega vjamejo ribe mesto, da bi on vjel ribe. Tako se je zadnjič nekemu pripetilo, za ime ne vem in tudi ne vem, kake narodnosti je bil, ko je šel leviti ribe, da so ga odnesle s seboj. Mogoče ga je pa vzel morska deklica in ga odnesla s seboj v kristalni grad. Nazaj ga ni več in tudi ne morejo najti sledu za njim. Sicer se je prigodilo že več slučajev nesreč. Pred kratkim sta utonila dva dekca.

Kar se tiče delavskih razmer, so še nekoliko povoljna, samo ko bi take draginje ne bilo, katere nas tare. Vse tovarne obratujejo s polno paro. Ako je kateri Slovenec brez dela, ga lahko dobi tukaj. Edino stanovanje s hrano bo moral iskati pri drugih narodih, ker ni še tukaj nobene slovenske naselbine.

Ko čitam "Prosveto", vidim nekatero tako neumne dopise ravno glede S. N. P. J., da se mi jih ne zdi vredno čitati. Ne vem kaj taki mislijo, ko pišejo take bedastoče. Vsak naj bi raje vsako stvar prej trezno premislil in prevdaril, preden bi poslal v javnost. S tem le škodujejo S. N. P. Jednoti in članstvu. Vsak član si more nekoliko premisliti, da se nahajamo v jako kritičnih časih, ker nas današnji čas vedno bolj vleče v nekaj nejasen položaj in moramo biti pripravljeni na vse.

Posebno za nas delavce prihajajo vedno bolj kritični časi in raditega moramo delovati v slogi, da pridemo do svojega cilja. Ne smemo poslušati sistem nasprotnike, kateri bi najraje videli, da stikmo še vedno v oni srednjeveški temi, da bi ne zahtevali drugega, kot to, kar bi bili sami pripravljeni dati, da bi čakali na plačilo na drugem svetu. Mi delavci moramo iti z duhom časa naprej in se izobraževati, kar ravno potem izobrazbe lahko dosežemo to, kar nam pristojno po vseh človeških in božjih postavah. Vsakdo lahko izprevidi, da čim bolj je delavstvo izobraženo, tem lažje izvojuje mnogo nad svojimi sovražniki, kapitalisti. Radi česa so pa kapitalisti taki sovražniki vseh delavskih časopisov? Edino raditega, ker vedo, da čim bolj je delavsko časopisje razširjeno, tem bolj se delavstvo izobražuje in čim bolj je delavstvo izobraženo, tem večjega nasprotnika vidi, katerega je jako težko ozir. nemogoče premagati. In ne samo kapitalisti, tudi drugih nasprotnikov delavskega časopisja je dovolj, da lažje delajo do bre kupčije z neizobraženimi delavci. Čim bolj je delavstvo izobraženo, tem manj se da voditi za nos, tem manj se da slepiti z različnimi obljubami najboljše življenja na onem svetu. Napred-

ka ne more nobena sila vstaviti in tudi napredka delavstva ne bo ustavila nobena sila. Ako se hoče delavstvo osvoboditi vseh pijavk, kateri mu sedaj sesajo kri, se mora izobraževati. In to dosežemo edino le s tem, ako pridno beremo delavske časopise. Raditega pozivljam vse delavce, naročajte se na delavske časopise in najboljše sta "Prosveta" in "Proletarec". Naročujemo, agitiramo in podpiramo ta dva časopisa, ker sta največja zagovornika delavskega razreda. Naprej za delavske časopise.

Frank Košir.

Butte, Mont. — Zelo redko se čita kak dopis iz tukajšnje naselbine, kjer traja še ves čas štrajk. Vsakemu rojaku je gotovo že znano, da se je pričel tukajšnji štrajk 12. junija in smo še vedno v tem položaju, kot smo bili ob začetku stavke. Rudarski baroni so precej trmoglavni in nočejo ničesar slišati o naših zahtevah, povzikanje plače in boljše delavske razmere. Ampak kričijo samo po lažjivih kapitalističnih listih, da smo izdajalci domovine, da smo kajzerjevi agentje in da dobivamo denar iz nemških bank v Meksiki v ta namen, da bi ustavili vso ameriško industrijo. Toda vse te laži ne pomagajo dosti in mi stavkarji smo še ravno tako složni, kot smo bili prvi dan stavke. Ker pa vidijo rudarski baroni, da je naša sloga njih poraz, so raditega pričeli postopati zelo brutalno s stavkarji. Pomožni družbeni deputiji pobijajo s količki na tla moške in ženske. Neko žensko, katere je imela v svojem vozičku dva meseca stare dete ter se sprehajala po mestu in razdeljevala stavkarske letake, sta zagrabila dva družbina klativiteza, jo vlekla v zapor in pustila dete samo na ulici. To je lepa kapitalistična demokracija. Eno največjih kapitalističnih brutalnosti, kar jih zgodovina pomena, se je pa pripetilo v Butte, Mont. 1. avgusta t. l. Ta dan bo gotovo trajno zapisan v proletarski zgodovini.

Na ta dan so kapitalistični najemniki ali klateži linčali Frank Littleja in sicer ob treh zjutraj. Ti krevoloki so vdrl v njegovo sobo ob 3. uri zjutraj ga takoj napol pobili na tla, zvezali so mu usta, da ni mogel klicati na pomoč, nato so ga vlekli iz sobe in ga vrgli na nek avtomobil ter ga odpeljali ven iz mesta. Ko so prišli dovolj daleč iz mesta so mu vrgli vrvi okoli vratu ter ga vlekli nekake dve milje do nekega mosta, kjer so ga še enkrat pretepli, naker so ga obesili. Kakor so se izrekli zdravniki in mrliška komisija, so ga ti klativitezi potegnili od tal in ga niso vrgli iz mosta, da je revež tem bolj trpel.

Frank Little je bil deportiran iz Bisbee, Ariz. v Columbus, N. M. pri zadnji deportaciji v Arizoni in od tam je prišel v Butte, Mont. Bil je zelo priljubljen med delavstvom po celi Ameriki. Vsi zavedni delavci protestirajo radi tega brutalnega čina. Dne 4. avgusta je bil pogreb nesrečne žrtve kapitalistične brutalnosti. Spreveda se je vdeležilo približno 8000 rudarjev in drugih delavcev in smo na ta način tiho protestirali proti kapitalističnemu grozodejstvu. Ta spreved je bil eden najkrajasnijših, kar jih je bilo še kdaj v tukajšnjem mestu. Krsto je neso sto delavcev in spreved se je vrnil po glavnih ulicah mesta na 4 milje oddaljeno pokopališče. Pogrebe so imeli vsi rdeče znake na sebi. Na pokopališču mu je naredil eden imen naših bratov krasen govor, v katerem je orisal delovanje Frank Littleja, ki je moral dati življenje za proletarske pravice in svobodo. Kapitalisti se sedaj čudijo, kako je to mogoče, da se je udeležilo pogreba tega "anarhista" toliko ljudstva. Fotografiji za premikajoče slike so celo fotografirali spreved in te slike se bodo kazale po vsem svetu, in s tem se bo kazalo kapitalistične brutalnosti.

Čas je da se delavci vsega sveta združijo v eno svetovno unijo in da tako ovrežejo kapitalistično avtokracijo.

Louis Stucin.

Struthers, O. — Kar se tiče delavskih razmer v tej naselbini še niso preleble. Delamo vsaki dan, ali kaj nam to pomaga, ker je toliko neznosna draginja, da se komaj bomo preživeli. Kapitalizem nas izkorišča na vseh koncih in krajih. Ta ima sedaj bogato žetev vsespod.

Z ozirom na slovenska podpor-

na društva smo dobro preskrbljeni in naše društvo "Pomoč v li," šte. 277 S. N. P. J. prav dobro napreduje v vsakem oziru. Zadnji mesec je pridobil velik gozdno veselico, kjer smo se prav dobro zabavali. Edino to me je žalostilo, ker ni skoro nič slovenskih deklet tukaj, kar je seveda za fante jako neprijetno.

Posebno sedaj se jako opaža, ali slovenskih evetk, ko gredo za ti na nabore in ni nikogar, da pripenjal šopke. Ako hoče kdo meti šopek, si ga mora sam pripiti, da se zadosti starokrajaki fantski navadi.

Delavci se vedno bolj izobražujejo in pridno pristopajo v različni klub št. 62, kar znači, se je delavstvo začelo zavedati da spoznava, da je delavska stranka neobhodno potrebna za delo, ako se hoče otresti kapitalistične jarma. Čim močnejša stranka, tem lažje vodi boj proti kapitalizmu. Sicer spada ta socialistični klub pod Jeungstown, o me seje se obdržavajo v tej naselbini in sicer samo za nedolgo čas.

Pred kratkim je pridobil ta klub veselico v korist društvene blaginje, katere se je tudi prav dobro izvršila.

Kakor pri vsaki stvari, tako so se našli tudi tukaj nekateri voščiljci, kateri so delali na v kriplici, da bi ja čim več škodovali tej veselici. Raznašalci so povratne nesrečice okrog ta toliko pripomogli, da ni prišel to veselico govornik, kateri ne je prej objubil. Toda vse splet niso dosti pomagale, veselica se vršila v največjo zadovoljnost vseh vdeležencev, ker smo imeli vsega dovolj na razpolago; edini govornika nam je manjkalo.

Dosti oseb je še tukaj, kateri radi uničijo naš klub, toda zasto bo njih trud. Sl. soc. klub se kljub vsem zaprekam lepo razja, ker gre z duhom časa naprej in na tej poti ga nobeden ne morel ustaviti.

Pozivljam pa slovenske delavce po širni Ameriki, pustimo na strani tako medsebojna nasprijetstva. Vsi smo vsi delavci in nas skupno zatira in izkorišča kapitalizem, pa naj si bo eden največerni katoličan ali pa največ brezverec. Kapitalizem pri tem pozna razlike. Zakaj bi se ne mogli skupno boriti za delavske pravice in pravice. Vzemimo si za gled kapitalistične stranke. Tih strankah ne poznajo strankstva ali verskega prepričanja. Njih igra največje, prvo in zadnjo ulogo — sveti dolar. Kapitalistične stranke, katere imajo cilj, boriti se proti delavstvu, vprašajo kakega verskega prepričanja je ta ali oni kapitalist, pak samo, ako si pripravljeno bojevati za naše interese. In tako bi morali biti mi delavci složni v tem boju. In ker nismo to složni, ravno radi tega izve, jemo tako malo uspeha.

Prebudimo se in vrnimo vsa dela strankarstva na stran in imamo le ta cilj edino pred očmi, boljšanje delavskega stanu. Postopajmo v delavsko stranko, borimo se skupno proti našim največjemu sovražniku — kapitalizmu, kateri zaslužuje ves svet. Pristopajmo v delavsko stranko, da bo na odločilni dan, dan v te, prodira naša stranka, da bomo priborili pravice, katerih vsakdo upravičen dobi, da bomo tudi mi živeli življenje, do katerega smo istotako ozi. Se bolj pravičeni, kot pa kapitalist, kar ri le žanjejo in nič ne sejejo. Vsi iz delavskih rok pride vse, kar je potrebno in nepotrebno za človeško življenje.

Ovrtimo ono prokleto neslo, katere toliko škoduje delavcem razredu in bodimo v tej borbi za čim boljše in dosegli bodimo cilj in praznovale bo delavstvo velik dan — dan osvoboditve iz pod kapitalističnega jarma. Naprej za delavsko stranko.

Eg. Slabe.

VOJNI TAJNIK JE DOLOČEN MORALNI PAS ZA VOJAŠKA TABORIŠČA

Washington, D. C. — Vojni tajnik Baker je izdal svarilo na vse stne župane, katerih mesta so bližnji vojaških taborišč. Vse župane pravi, da so odgovorni za moralne razmere v svojih občinah. Župani so dobili instrukcije, da ko je treba ravnati v petakih pasu okoli vojaških taborišč.

bojišču.

(Nadaljevanje s prejšnjimi stranmi)

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

17. avg. — Uradno po-
belevništvo poroča, da so
na francoski vojni fronti oku-
paci nemških vojakov na
dolgih frontih južno od
Nemci so štirikrat proti-
stavili napadom. V Sampaniji
so Nemci na več mestih pri-
šli do reke Mase pri Ver-
dunju, kjer so jih Nemci
z nadaljevanjem topniške boje-
ve ustavili.

Razno iz inozemstva.

NIKOLAJ ROMANOV V SIBIRIJI.

Petrograd, 17. avg. — Čez širo-
ke severne stepe drda danes vlak
brez kakršnih okrasov in v vlak
sedi Nikolaj Romanov, nekdanji
car vseh Rusov, s svojo nemško
ženo, štirimi hčerami in malim
ekscavatorjem. Njegova pot drži
v Tobolsk, Sibirija. Kam pojde
od tam, ne ve nihče. Provizorič-
na vlada, ki je poslala bivšega
carja v Sibirijo, ne pove, kje bo
odšel njegovo bivališče. Najbrže
ga bodo nastanili v kakšnem za-
kotnem, sibirskem mestu, daleč
proč od železnice in vsake zveze
z zunanjim svetom.

Nikolajeva deportacija je prišla
na ukaz začasne vlade, kateri na-
čeljuje Kerenski. Vsa afera je še
zavita v misterioznost in najbrže
ostane misteriozna. Poveljni-
štvo garnizije v Carskem Selu je
dobilo povelje, da posadi Nikola-
ja na vlak v sredo jutraj. Od
vsakega bataljona v garniziji so
izbrali po enajst vojakov, o ka-
terih lojalnosti napram svobodni
Rusiji ni nobenega dvoma. Ti vo-
jaki so imeli nalogo stražiti ce-
sto od carjeve palače do kolodvo-
ra, kjer je čakal vlak. Nikola-
jevi rodbini je bilo dano na iz-
bero, da lahko ostane ali odide z
njim, kakor jim ljubo. Vsi od pr-
vega do zadnjega so se odločili, da
gredo z Nikolajem. Ko so nek-
danjemu mogotčemu carju preči-
tali odlok provizorične vlade, da
mora iti v Sibirijo, je padel na
stol vsled velike potrnosti, toda
ugovarjal ni z eno samo besedico.
Prosil je, če sme pred odhodom
še enkrat pogledati vrt, kjer je
sadi in okopaval krompir in dru-
go zelenjavo. Drage volje so ustre-
gli njegovi prošnji. Nikolaj je
korakal po vrtu in najhujše mu
je bilo, ker se mora ločiti od nje-
ga. Njegova žena, bivša carica, je
bila videti vesela, češ, da bo vsaj
nekaj spremembe, ker se je zad-
nje čase precej dolgočasila v Car-
skem Selu.

Namesto sijajno opremljenega
vlakca, brez kakršnega se ni Ni-
kolaj Romanov nikdar vozil po
Rusiji je stopil v navaden vlak
na postaji v Mohilevu. Vlak je
bil sestavljen iz treh spalnih vo-
zov, enega jedilnega in treh va-
govnet tretjega razreda; takoj za
njim je odšel drugi vlak, na kate-
rem je bila njegova prtljaga in
petdeset službnikov, ki bodo z
dovoljenjem revolucionarne vlade
delali družbo Nikolaju v Sibiriji.
Na kolodvor so ga pripeljali v av-
tomobilu, v katerem sta ga spre-
mljala knez Dolgorukov in grof
Beckendorff, bivši dvorni maršal,
ki sta bila ves čas z njim zaprti
v Carskem Selu. Močni kordoni
vojaštva so spremljali avtomobil
do postaje. V drugem avtomobilu
je sedela njegova žena Aleksandra
s hčerkami in sinom v spremstvu
grofice Nariškinove, bivše dvorne
dame; v družbi je bil tudi kore-
njski mornar Derevenko, ki je bil
carjevičev telesni čuvaj že od de-
čevskega rojstva. Tudi on se je po-
nudil, da odide s carjem v pre-
ganasvo.

Prebivalstvo ni nič vedelo o Ni-
kolajevem odhodu. Ko so carja
odpeljali, so ostale straže naokrog
palače kakor prej, da bi ne bilo
suma. Nihče se ne ve, zakaj je
vlada poslala Romanova v Si-
birijo. Ugibljejo pa, da je nje-
ga deportacija v zvezi s pismo
generala Gurkova, ki ga je vtiho-
tupil zaprtemu Nikolaju v Carsko
Selo, prisegajoč mu zvestobo in
obljublajoč, da pride čas, ko bo
do revolucionarji plačani za svoj
"zločin". Gurko je bil aretiran.

Naj bo kar hoče, fakt je, da se
bivši ruski avtokrat danes vozi po
širokih starih proti uralskemu
orovju — v Sibirijo, deželo muk in
solza, kamor je on še pred pol le-
tom pošiljal druge v pregnanstvo
in muke. Zdaj bo okušal tudi on
mrsto sibirsko zimo in zaprt od
vsega sveta bo lahko premišljeval
ne huj prijetno umsko, ki je za-
čela mahati po kronanih glavah.

Stockholmski kongres bo morda
zopet preložen.

Stockholm, 17. avg. — Sklica-
telji mednarodnega delavskega
kongresa, ki se ima otvoriti 9.
septembra, resno razmišljajo, da
bo treba aborovanje zopet prelo-
žiti na poznejši čas. Dejstvo, da
so Anglija, Francija, Italija in
Amerika ponovno zabranile prosto
pot delegatom iz teh držav, je pri-
sililo socialistično eksekutivo, da
nekaž ukrene. Sklicatelji ne ma-
rajo, da bi bili iz vojsknotenih
držav navzoči samo Nemci in Ru-
si in sumpatja je slišati precej o-

stro ožigovanje zavezniških vlad,
ki so trimoglave v temi oziru.

Tedenske izgube na morju.

London, 17. avg. — Prejšnji te-
den so submarinke potopile 16
parnikov nad 1600 tonami, to je
dve ladji manj kot predzadnji te-
den.

Rim, 17. avg. — Sovražne sub-
marinke so prejšnji teden potopile
šest italijanskih parnikov in pet
jadernic. V tem času je priplulo
v laška pristanišča 550 in odplulo
509 ladij.

Pariz, 17. avg. — Francoska tr-
govska mornarica beleži izgubo
štirih ladij v prejšnjem tednu.

Kerenski je za mirovni kongres.

London, 17. avg. — "Daily
News" ima brzojavko iz Petro-
rada, ki vsebuje izjavo Kerenski-
ja, da on smatra mednarodno de-
lavske konferenco v Stockholmu
zelo važno in veliko ljube bi mu
bilo, če bi se bila konferenca že
vršila ob času, ko so Rusi prodi-
rali v Galicijo. Dalje je rekel Ke-
renski, da vsako nasprotovanje
od strani zavezniških vlad in stav-
ljenje ovir zavezniških delegatov,
ki so namenjeni v Stock-
holm, najbolj koristi Nemčiji. Že-
lja ruske vlade je, da se čim prej
prične z delom za splošen mir.

Lloyd George prerokuje še eno leto vojne.

London, 17. avg. — Premier
Lloyd George je dejal včeraj v pa-
lamentu, da bodo zavezniški A-
meriko vred dosegli svoj cilj v
prihodnjem letu 1918. Nemške
submarinke ne bodo izstradale
prebivalstva Anlije — je nade-
ljeval George — in bojni položaj
je dober. Letošnji pridelek pše-
nice je večji kot je bil lani in tudi
drugi poljski pridelek so se po-
množili. Situacija na ruski fron-
ti je res slaba, kar pomeni, da
morajo zapadni zavezniški izvršiti
toliko več dela na bojišču. Tež-
koče zaveznikov se bodo odšle
manjšale, medtem ko bodo rastle
v Nemčiji in obliki notranjih nemi-
rov. Največ, kar more Nemčija
zdaj storiti, je, da se vzdržuje pro-
ti napadom Angležev in Franco-
zov, pa še tega ne more.

V Avstriji primanjkuje železnih voz, raditega primanjkuje soli, ker jo ne morejo dovažati dovolj iz solnih v mestu. In ray- no pri tem se občuti največji ne- red pri prometnih sredstvih. Men- da ni džepe na svetu, katera bi imela take zaloge soli kot ravno Avstrija in ljudje jo morajo stra- dati. V več krajih ljudje žive že mesece brez soli. Edino prebiva- tel v krajih, kjer se sol pridela, imajo zadosti, toda v drugih kra- jih jo pa le redko koda dobi.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Nekaj navodil glede oglašev.
Uredništvo in upravnštvo ne
jamči in ne odgovarja za ogla-
se v listu. Vsak naj si zapomni, da
oglas se odgovornosti oglaševalci
sami. Vsak naj pazi, predno se
kam poda, naj piše po pojasnila
predno se poda na pot. Oglaš
vedno tako spisan, da zapeljivo
vlečejo sicer se jim pa ne sme ni-
kdar dosti verjeti. Torej čitatelji
bodite previdni, predno se daste
zapeljati od raznih oglašev. Po-
tem se pritoževati prav malo po-
maga. Pazite, predno zlostate v
past. Toliko v pojasnilo, da se ne
bo pozneje kdo ježil vsled ogla-
sov.

RAD BI IZVEDEL

za naslov svojega brata Peter Ko-
sella. Ako kdo izmed čitateljev
ve za njegov naslov, prosim, da
mi ga naznani ali pa naj se mi sam
pripravi na naslov: Urban Kosell,
P. O., Conlton, Okla.
(Aug. 18-20-21-22)

KADITE TILLMAN OIGARE.

Unike izdelane
Ilykus Oigare 10c
S. N. P. J. Oigare 10c
Tillman Oigare Co.
AUREORA, MINN.

ROBERT W. LAYER

ARCHITECT
115 N. La Salle St., Chicago,
ki je izdelal načrt za gl. urad
S. N. P. J. se priporoča Slo-
vencem za izdelovanje
stavbinih načrtov.
Tel. Franklin 5001
TEL. NA DOMU AUSTIN 56063

KADAR SE ZGODI kaj nove-
ga v vaši
naredit, kar vas zanima, opredite
samo, kajti vsakega bo ustrezalo vaš
drage.

POZOR!

Vsem Slovencem in Hrvatom
v La Salle, Ill. in okolici se to-
plo priporočam za nabavo NOVE
OBLEKE ali SUKNJE. Postreže-
ni boste najbolje, pri meni. Či-
stim likam in popravim stare
obleke. Cene zmerno, postrežba
točna, delo in blago prve vrste.

Slovenski krojač.
JOHN ERMENO,
Narodni Dom — La Salle, Ill.

VI IMATE MRZLE NOGE.

Pazite nanje predno bo prepozno.

Kdor ne pazi na svoje noge, ni
dovolj izobražen. Mož brez nog ni
mož in mož s slabimi nogami je
ravnokar, kot da je brez nog.
Dandanes ima le čvrsti delavec
prednost. Le taki imajo boljša de-
la in imajo boljše zaslužke. Pa-
zite na vaše noge še danes, ako se
vam potijo, pečejo, so ožuljene, i-
majjo kurja očesa ali zagnulke, to
pomeni, da njih žilni polagoma
izmirajo. S takimi nogami ste
napol pota v grobu.

No, ako veste vse to, torej če-
mu ne odpravite vaših nog? Na-
ročite si takoj veliko škataljo
PEDISINA za en dolar. PEDI-
SIN je zdravilo izključno za no-
ge. Zavaruje pred potjenjem nog,
smradom, utrujenimi počutki in
pred žulji, zagnulki in kurjimi o-
čmi. Naročite takoj. Naročite še
danes!

CROWN PHARMACY, 2812 E.
79. ST. N., Cleveland, Ohio.

DOBRA PLAČA!!

VARNI PREMOROV!!
ZASTONJ PREMOR
RUDARJEM!!

DOSTI VOZOV!!
STALNO DELO!!

NI ODLAGANJA Z DELA!
NI STAVKE!!!

Dobra stanovanja, za niz-
ko ceno v najem. Ni delav-
skih neredov v premogorovu
HEVERLEY COAL CO.,
v Heverley, Pa.

100 SLOVENSKIH
PREMORARJEV
POTREBUJEMO.

Pridite pripravljeni za de-
lo s železnico P. R. R. Izgla-
site se pri Superintendentu
Heverley Coal družbe
v COALPORT, PA.,
ali pa pišite na naslov Frank
Zala, 805 House Bldg.,
(Aug. 11-18) Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler
SLOVENSKE ZDRAVNE
135 Penn. Av., Pittsburgh, Pa.

602 W. 18th St. :: :: :: Chicago, Ill.

MI ŽELIMO

obvestiti vse naše brate rudarje, da smo letos že trikrat
povišali plačo.

Iz razloga, da bomo lahko zadostili našim velikim naro-
čilom promega, smo si ustanovili brezplačni urad za prid-
obivanje premogorjev in sicer na 4 Grand St., Pitts-
burgh, Pa. Vodja te posredovalnice za delo je Slo-
venc, kateri vam bodo dal vsa pojasnila o naših premo-
gorovih. Premog v naših rudnikih je visok od 4 do 9
čevljev. Osemurno delo in prosta vožnja na železnici.
Pridite ali pa pišete na:

The New River Collieries Co.
EMPLOYMENT ODDELEK
4 Grand St., Pittsburgh, Pa.

50 Slovenskih premogar-
jev potrebujemo.

Mi jamčimo našim delavcem v stalno in dolgo delo in mi
imamo vedno dosti vozov za premog. Naši premogarji zaslužijo
skoro najboljšo plačo v tem okraju. Rudnik je varen, premog
je visok, stanovanja so po nizki ceni in dobra pitna voda je
tukaj. Premogorovski so v Bush Run, O., in v Dillonvale, O.,
poleg P. R. R. in W. & L. C. Ry. železnice. Pridite pripravljeni
za delo ali pa se izglasite pri Supt. C. W. Maurer.

The Glens Run, Coal Company

NORTH SIDE STATE BANK
ROCK SPRINGS, WYO.

IMA KAPITALA IN REZERVE \$100,000.00

OP VELIMIR DEŽELIĆ

V službi kalifa.

Zgodovinski roman.

(Nastavak)

Strežinja pa vrže raz sebe masko in se pripogne k zlatu.

— Bil bi bogat, ako bi bili ti denarji moji. Ali ta denar ni pošten. Ko se vrnem, postavim z njim cerkvico na najlepšem mestu svoje domovine. Morda mi bo Bog dobrotljiv, da mi dodeli Fatimo.

XXV.

Ko se je Strežinja drugo jutro vzbudil se mu je zdelo vse to, kar se je dogodilo, kakor sen. A hitro se je spomnil vsega. Izmolil svojo jutranjo molitev je zajahal konja in odjezdil v smeri proti Kordovi. Tokrat ni slišal nobenega bojnega hrupa, nobenega vpitja v šotorih. Morda je že vse dokončano — pomislil — in sam Bog ve, kako? Ali je zmagal Muhamed ali Soliman? In če se je bitka sploh odločila? To bi bilo dobro, če bi vedel. Lahko bi javil Wadhi el Ameriju. Njegovo odposlanstvo obvisi prav za prav v tem, kdo je zmagoval. Ta misel mu ni šla iz glave. Ako se vrne v bližino bojišča, bi bilo lahko nevarno zanj. Pa tudi Soliman bi ga vprašal, kaj je delal cel dan, kaj se je prejšnji dan in celo noč. Vsekakor je bilo nevarno izvedeti, kaj se je dogodilo, a v njegovi glavi se je vgnezdila misel, da je nujno in tudi edino pametno, da zve za zmagovalca. In obrnil je konja proti bojišču.

Ni se zmotil. Niti dobre četrte ure ni jezdil, da je prišel v podnožje brega, s katerega je lahko pregledal bojišče. Bilo je nastalo s trupli. Gavranji so se pasli po njih in solnce je sušilo kri v odprtih ranah. A drugače je bilo bojišče puho. Vojske so se oddaljile. Neverjetno se mu je zdelo sicer to, a vendar je bila resnica.

Stopil je s konja in voden konja za udo, je šel na bojišče, da vidi mrtlice. Strese ga, ko je videl mrtva trupla ljudi, ki so še včeraj gledali zdravi in veseli božje solnce. Da bi lahko govorili, vprašal bi mrtlice, da mu povedo resnico. A mrtlici molče. In tako je stopal od mrtlice do mrtlice in gledal v njih nemo lice, a odgovora ni dobil. Bog ve, kje so sedaj vaše duše in sdi se mu, da sliši udarce srca od tisoč in tisoč ljudi in poslušajo glasno dihanje njihovih prsi. Njih lica se mu zdijo, kakor bi se rezala, laze ježili, njihove oči, kakor da se odpirajo, a roke dvigajo proti njemu. Zdi se mu, da mu kličejo: Tujec, po kaj si prišel, da nam kalifi mir. In Strežinja dvigne roko in se pobožno prekriža. Neumnosti! Mrtvi ne govorijo in kaj mu naj store, ko ni ničesar zakrivil.

— Glej, se pripogne nad nekim mrtlicem — ali ni to sinovec silnega Saneha? V resnici — in Strežinja je spoznal mladca. — Koliko let bi se lahko živel! Kako glavno bi se lahko vojskovoja za krst častni in avobodo zlato, a glej, tako mlad je moral oditi k očetom.

Na bledem licu niso več ovetele rože in junaka demica je bila odsekana. Dolgi lasje so bili prepojeni s krvjo. Oči so bile odprte in steklene, a usta odprta, kakor da žele še nekaj povedati. Zaman, mladi Španjolec. Nikdar več ne bo govoril a Hrvatom, in kdo ve, morda bi mu sedaj povedal marsikaj za celo njegovo bodočnost. Kak bo ta bodočnost? Ali pride srečno do Wadhi el Amerija? Ali bo videl kdaj svojo Fatimo?

Smrt mladega junaka je globoko pretresla Strežinj. In dolgo je gledal v lice mrtlicev. Ko se je zopet vzdramil in se ogledal, je zapazil, da hodita med mrtlici dva vaščana in jih plenita. Odločil se, da ju vpraša, kdo je zmagal.

Ko sta ga zapazila, sta se vstrašila in hotela pobegniti, a Strežinja je zaklical:

— Ne bojta ne! Povejta mi, kdo je zmagal, Muhamed ali Soliman.

Vaščana pokimata z glavo in molčita.

— Zakaj ne govorita. Jaz sem pravkar dospel sem in ne morem vedeti, kdo je zmagal.

— A tako — reče starejši vaščan. — Zmagal je Soliman in je že krenil proti Kordovi.

— Za Boga — vzklikne Strežinja sam pri sebi. — Morda še pridem celo prepozno v to nesrečno Kordovo. Tega bi mi še trebalo, da se osramotim. V tej prokleti službi kalifa se mi je to že enkrat primerilo. Ako bi bili vsi poslanci taki, potem gorje kalifom.

Poslovivši se od vaščana, je zajahal konja in v urnem diru odjezdil proti Kordovi.

XXVI.

Sam sebi se je čutil, da je prišel tako naglo do Kordove. A še bolj se je čutil, ko so ga stražniki pri vratih spustili urno v mesto.

A to se mu je takoj pojasnilo, ko se mu je približal vratar in mu rekel:

— Gospodar, ako hočeš, pa me osrečiš.

— Nag sem in bos in denar, ki ga zaslužim moram vreči v žrelo svojih otrok.

— Želiš torgi, da ti dam miloščino?

— O ne! Dobro vem, kaj govorim. Po vsem opisu, ki mi je poslan, po tvoji lepoti in jeziku, po naglasu in vsem vidim, da si ti Hrvat. Ti si Strežinja. — Ti si Hrvat. —

— Da, Hrvat sem. Ponosen sem celo na to, zakaj veliki ljudje v vašem cesarstvu so baš Hrvati.

— Tega nikdo ne taji in ravno to je vzrok, zakaj te prosim.

— Govori torej, česa želiš. Ako mi je v moči, ti pomorem.

— Hvala ti. — Razpisana je velika nagrada onemu, ki najde izgubljenega Strežinj, Hrvata.

— Kak zlodej je razpisal nagrado?

— O prosim, to je storil sam veliki hadžib, ki, kakor se vidi, močno ljubi in ceni svoje rojake.

— On, da je to storil?

— Da. Narod pripoveduje, da je storil to na prošnjo svoje nove favorite.

— Favorite! — vzklikne Strežinja. — Kaj se zanimajo za me favorite? Wadha el Ameri me ljubi sam, ni potreba nobenih favorit — se nasmeje Strežinja.

— Sicer pa — reče vratar — se ne gre za to. Naj te je priporočil angel ali vrag, glavno je, da je Wadha el Ameri razpisal nagrado. Ker sem te pa jaz prvi spoznal, gre ta nagrada meni, seve, ako ti izjaviš, da bi se ti sam nikdar ne javil, nego sem te jaz nagovoril za to. Drugega dela pri tem nimam, nego da pričaš in vse bo dobro.

— A to je nemogoče.

— Kako to?

— Zato, ker sem poslan k Wadhi el Ameriju kot poslanik od Solimana. Kako naj poslanik priča, da ne gre tja, kamor je poslan.

— Razumem. Ali morda bi se dalo vendar kako narediti. Mojih dvanajstero otrok. —

Razumem te — reče Strežinja in vrže stražniku nekaj denarja. Hotel je že iti, kar se obrne k stražarju.

— Prijatelj, ali bi mi ne hotel povedati ime one favorite, ki se je zavzela za me pri mogočnem hadžibu.

— Zakaj ne. Slišal sem, da se imenuje Fatima.

Kakor grom so zadele te besede Strežinj. Prebledel je kakor stena.

— Gospodar, tebi je slabo. Dolga pot. Morda si lačen?

A Strežinja je že zbral svoje moči ter odvrne na videz mirno.

— Fatima! Rekel si Fatima? Ali odkod jo je hadžib dobil?

— Če se ne motim, dobil jo je od pokojnega Abubekra, zarotnika. To se pravi, podedoval jo je po njegovi smrti.

— Tristo zlojev, ona je — vzklikne Strežinja in oddirja proti Alkazaru. Kakor da bi gorela pod njim zemlja, je hitel po ulicah, da je stražnik mrmral:

— Ta človek je znorel, ali pa ima tako važne vesti, za Wadha el Amerija, da tako hiti.

A Strežinja je plantelo sre. To je ona. Njegova Fatima, pa v harem človeka, o katerem je mislil, da je plemenit človek. O usoda. — Vsa bolest, ki jo je pretrpel do sedaj, ni bila nič proti tej, ki jo čuti sedaj. — O Bog, o Bog! — je vzdihoval — ta prokletnica me je prevarila! In ta moj rojak, mesto da mi reši drago, jo vzame za svojo favorito. O zakaj me niso pošli moraki valovi, ko sem potoval v to proketo zemljo, v kateri me baje neseča za nesrečo. Zakaj nisem umrl v ječi Abubekrjov?

— Kde ve, ali je postala Fatima hadžibova žena po svoji volji ali s silo? Gotovo so jo odvedli k hadžibu, kakor jagnje v klavnico in morala se je, kot svinja, brez lastne volje, slepo pokoriti ukazom nastilnika. A vendar bi lahko vzela nož in mu ga zasadila v prs. Prekletnica, nezvesta! Prelomila je zvestobo, ki mi jo je dala, zakaj, ako bi hotela, bi našla gotovo način, da se reši objemov hadžibovih.

— A kaj sedaj, kaj sedaj? — je vzklikala duša Strežinje. V prsih mu je kipele in žile so se mu nabrekli od jeze. Čutil je, da stori nekaj strašnega.

— Ubijem ga, ubijem njo in njega!

Pred seboj je zagledal Alkazar in zdelo se mu je, da bo samo takrat zopet dobro, ko uniči hadžiba in njegovo favorito. In on prime tesneje svoj meč in srce mu utripa močnejše pri misli na osveto.

S temi mislimi se je približal Alkazaru. Ker je zagledal zmučeno in razmršenih las z besničnim pogledom, ga straža ni hotela spustiti naprej. A ko je rekel: — Pustite me, jaz sem Strežinja, Hrvat, ki je poslan kot poslanik Solimanov k hadžibu. Važne stvari prinašam in vsak hip, ki ga zamudim, je lahko usoden za državo.

Trenutek nato je bil v predsobi hadžiba, Wadhi el Amerija, svojega gospodarja, svojega dobrotnika, svojega vruga in največjega sovražnika, kakor je govoril sam pri sebi.

XXVII.

Strežinja je drhtela roka, držeča meč, ko je čakal na Wadha. Ta je bil ravno zaposlen z državnimi posli in ni mogel takoj priti.

Strežinja je moral dalj časa čakati v predsobi. Ali to čakanje ni umirilo njegove jeze, nego se razpaljevalo mržnjo do Wadhi el Amerija in Fatimo. Sprva je mislil, da takoj plane na hadžiba in ga ubije. Naposled pa si je domislil, da bi bilo to bedasto, zakaj prepričati se mora, če je vse to res, kar je slišal od stražnika. Morda je katera druga, ki se imenuje Fatima? Zakaj bi morala biti baš njegova ljubljenska?

Lovil se je za vsako bilko nade, kakor utopljaneč. Ali spomnil se, da je rekel stražnik, da je Fatima, ki jo je Wadha vzel od Abubekra. Ne, tu ni mogoče nobeno nespornost. To je njegova Fatima.

V tem stopi v predsobo Wadha el Ameri. Vzklik iskrene radosti se izvije hadžibu iz prsi, ko zapazi Strežinj. Razširi roke in hoče objeti mladega Hrvata.

Ali Strežinja je stal v kotu nepremično.

— Sinko, kaj ti je? — vzklikne Wadha el Ameri — tako bled si in tvoje oči se tako motne. Ali se vračaš tako, k svojemu drugemu očetu? Ali si toliko pretrpel v tem času, odkar te nisem videl? O veruj mi, atrašno osvetim tvoje trpljenje. —

— Dovolj, mogočni hadžib — odvrne Strežinja in glas mu je drhtel. Očividno se je trudil, da ostane miren, a ni šlo. — Prihajam v službenem poslu. Ne vprašuj me, kako sem prišel v Solimanov tabor. On me pošilja k tebi.

— On, zmagovalce!

— Da. Porpeta ti, da te obdrži še nadalje v časti hadžiba, hoče te obsipati s svojimi milostmi, ako ukreneš, da ostane Kordova mirna in če predstavi mestne kljuje.

(Dalje sledi.)

V TEMI.

P. E.

(Slika iz naše vasi.)

Kovačev Jernej se je pravkar vrnil iz mesta. Vse je bil še pust in dolgočasen, sam sebi v nadlogo in v napotje. Vaški mir mu je bil zopern, dasi je v mestu neštokrat zahrepenel po njem. In vsa tista neokretna prijaznost preprostih ljudi ga je morila. Zdelo se mu je zavratna in hinavska, čeprav je vedel, da dela ljudem krivico. Zato je posedal po cele dneve doma in predel svoje dolgočasne misli; samo vsak večer je šel ven na polje. Tu in tam je srečal kineta, ki se je vračal domov.

— Dober večer vam Bog daj.

— Dober večer. No, kako je oče, kako?

— I, kakor Bog hoče. Saj veste, zmetom je raje več slabega ko dobrega. — je odvrnil kinet z utrujenim glasom. A on je čutil, da bi mož povprašal in povedal kaj se marsikaj, toda ni se mu h telo razgovora. In kakor da se je spomnil česa, bogve kako važnega in nujnega, je odgovoril v naglici:

— No, no. Menda ne bo tako hudo. Sicer se pa še kaj pomenuje. Lahko noč.

— Lahko noč — pa pridite kaj k nam.

— Da, da. Vsega bo še dovolj. — je odgovoril še spetoma in je šel dalje. Iz mraka se je začelo petje koscev. Nekoliko pretrdi in malo prenaklavi so bili glasovi, a njemu so ugajali. Zahvalje in čiče je zvenela iz njih. Vmes je bilo tupatam slišati nagajivo hihitanje razposajenih grabljev.

Ko se je vračal, je bila že skoro popolnoma noč. Na nebu so mežikale svede kakor svetla, še malec zaspala očesca. Vzdih je bil topel in prijeten, da bi človek legel v travo, zastrmel nekam v loč in zaspat. In tista sanja bi bile lepe.

Tako je počasi prišel domov. Na dvorišču ga je ustavila stara dekla.

— Dober večer. Tista Barba je pri nas in vas čaka.

— Katera Barba?

— Ej, no, tista Klamudrina. Zaradi dekleta bi menda rada govorila z vami. Pravi, da je prišla od tiste zamaknjene iz Eiberta.

— Od katere? — je vprašal Jernej začuden. Vaska beseda mu je zvenela nenavadno in naenkrat se mu je zazdelo, da živi v svetu, ki ga je ni videl svoj živ dan. Ne nadoma so prošle sanjarije in dolgočasje in obla ga je želja, da bi se nekoliko razgledal v tem čudnem svetu. Ne da bi čakal deklinnega odgovora, je poizvedoval hribo:

— Kje pa je Barba?

— V hiši sedi. Tudi delavci so le notri in večerjajo. Pa veste —

Dekla je še govorila, ali on je ni več poslušal. Urno je stopil proti hiši. V prostorni, nizki sobi je sedelo za javorjevo mizo precej na jemmikov. Vsi so molče zajemali iz velike, glinaste skledice. Pri vratih pa je stala Barba in razkladala vzrok svojega prihoda. Zelo skrivnostno in važno se ji je moralo zdeti njeno opravilo, kajti ko je Jernej vstopil, je čul, kako je zavrnila delavce:

— To pa vas ne sme nič brigati.

In ko je zagledala njega, ga je ogovorila, še vedno proti onim obrnjena:

— To je prihranjeno tamu. — Zadovoljen smehljal je spremljal zadnje besede.

— Do trdne teme ste hodili, jaz vas čakam že od mraka. — je nadaljevala, da bi se čimprej znebila svojih naklepov.

— Kaj pa bi s menoj, mati, kaj? Zamaknjene imate v fari, kakor sem ravno kar čul. — je hitro začel Jernej, da bi ji nekoliko pomagal preokčiti široke stranpoti kmetijskih obilic in čimprej priti do gladkega razgovora.

Barba ni odgovorila. Sklenila se je s životom na levo, glavo je nagnila na desno in palec in kazalec desnice sta začela neusmiljeno mečkati prdipnaki. Mesto ma mu je pogledala nenadoma naravnost v oči, potem pa je huksnil njen pogled v stran proti delavcem.

— Pa pojdiva gari. — je naposled menil Jernej, ko se mu je zdelo Barbine zadrege dovolj. Ženica je veselo prikimala in mu je brez besed sledila iz hiše skozi prostor.

ud vežo in po temnih, nekoliko temnih stopnicah v zgornjo izbo, ki je bila pripravljena nalašč za Jerneja.

Ko je prižgal luč in se je svetloba razlila po ne preveč prostorni sobi, je Barbin pogled takoj obstal na kopi knjig.

— Ali je vse to vaše? — je vprašala z nekoliko plahim glasom.

— Vse. Ali se vam zdi mnogo? — se je nasmehnul Jernej.

— Joj, joj. Pa morate vse to znati? — je nadaljevala ženica.

— Seveda.

— Če ne boste hudi, kako visoko pa ste že zdaj v solah in kje? — je dalje poizvedovala starka, med tem ko ji je Jernej ponudil stol, da sede.

— Na Dunaju sem. Še eno leto in potem bo konec za vedno.

Barba ga je pogledala spoštljivo, skoraj boječe.

— Vidite, kdo bi si bil kdaj mogel misliti, da prispete tako visoko. Veste, jaz sem vas še pestovala.

— Tako? — se je veselo začudil Jernej. — Pa takrat še ni bilo pri nas takih čudovitosti, kakor jih imate sedaj.

Barba ga je motrila z veliko pozornostjo, ker je dvomila, če se veruje v čudeže in svetost; kajti po mestih se ljudje izpirajo in akvarijo, tako da jim ni nobena več svet. Toda v veliko zadovoljnost ni opazila v črtah Jernejevega obraza niti senče zasmehljivega in povedala mu je zaupno in skoraj šepetaje:

— Recite karkoli, naša fara je srečna. Sam Bog se je ponižal, da nam govori po tej trpiniki.

Potem je molčala, da bi videla, kakšen vtis so napravile njene besede na Jerneja. Njemu pa je bilo po situ in nerodno. Najraje bi se zasmeljal in razjokal ob enem. Sedel je mrtva, zaničevanje in u smiljenje mu je polnilo dušo. Hujal je, če sprgovoriti in z eno samno besedo s siloma razdreti vršarske sanje starkine. Toda v istem hipu se je premislil in molčal. Ženica pa je nadaljevala:

— Saj jo gotovo poznate tisto Franco Korenovo. Tam pri mislijskem križu je vedno stala ob nedeljah med maso — ona je tako sredna, da sluti že tukaj nebesa.

Zopet je umolknila in čakala Jernejevega odgovora. Šele, ko je ta pokimal, je povzela besedo in govorila dalje:

— Vidite, čudno je res vse to, toda kdo naj sodi božje ukrepe.

Tam spomnili se nehalo hoditi na vas, še v cerkev ni prišla nič več. In kmalu se je raznesla novica, da se je zamaknila. Spočetka ni nihče verjel, a sčasoma so le začeli ljudje hoditi k nji. In tisti, ki so se prepričali na lastne oči, so potem pripovedovali, da govori med zamaknjenci z Jezusom, da hodi njen duh po nebesih in da obuje z rajniki. Enkrat jo je nekdo zbolel z iglo — gosposki človek je bil — pa ne vem, kdo in kaj — a ona ni niti trenila. Mirno je sedela in strmela predse in njen obraz je bil tako lep in oči tako žareče in polne blaženosti, da si ni mogel človek misliti drugega, kot da jih obseva žarek božje svetlosti.

— Kolikokrat se pa zamakne? — je povprašal Jernej.

— V začetku se je po enkrat na dan, — je odvrnila Barba vsa vesela, ko je spoznala, da jo Kovačev gospod, ki je že tako učen in je že marsikaj izkusil po svetu, posluša z zanimanjem. — v začetku po enkrat, zdaj pa že po dvakrat, tudi trikrat na dan. Včasih ji stopijo med zamaknjenjem solze v oči, ne govori pa nič. Kar pove, pove vse šele potem.

— Tako, tako. — je zamrmral Jernej kakor sam zase, a starka je beledila vedno urneje:

— Zdaj hodijo od vseh krajev ljudje k njej. Še tam iz Ogrskega so zadnji prišli in od Gorice, pa iz Istre: tudi domačim je vsak dan nekaj pri njej.

— Kaj pa delajo?

— Kleče in molijo po pet rožnic v eno po vrsti. Ko mine tisti čas in ona opet oživi, pa pove vsakemu vse, kar jo vpraša. O, že marsikoga je obvarovala nesreče.

Barba je povedala še mnogo, da se je Jernej nehote zdrnil. In vse, kar je izgovorila, je izrekla s tako zagrizeno vero, da Jerneju ni prišlo na misel, da bi ji ugovarjal. Poslušal jo je dolgo, naposled pa jo je vprašal:

— Kaj pa župnik?

— O, gospod so bili nekaj časa hudi. Zdaj pa pravijo, da k njej

lahko hodimo, samo verjeti je smešno vsega. A jaz ji verjamem, je zatrdila s povdarkom. — ravno zato, ker ji verjamem, prišla nocoj k vam.

Barba se je preselila na mizino z desnice potegnula parkrat iznem robu, kakor bi čakala laskala primerne besede.

(Dalje prihodnje.)

Ameriške vesti

ZAHTEVE RUDARJEV V MINN.

St. Paul, Minn. — Rudarji v lezorudnem okraju zahtevajo, deže:

Osemurni delavnik; spušča rudarjev v rudnik in dvigajo njega gre na kompanijski čas.

\$5 mezde za delo pod zemljo osemurni delavnik; \$4.50 za delo na površju.

\$7 za sedemurno delo v rudnikih in na mokrih krajih.

Odprava kontraktne sile. Nobene razlike med tujimi delavci.

Pravica da uniški delegat če delavce na kompanijskem storu.

Zažganje nabojev opoldne po končanem delu.

Odprava obligatne zdravne preiskave.

Odprava listkov za delo in ohi listin.

Sanitarne naprave v hišah kopalnic.

Oficijelno priznanje unije, se lahko vbodoče s pogajanj rešijo spori.

Pogodba ni veljavna, dokler ne sprejme centralna organizacija.

Industrijske unije kovin rudniških delavcev šteje 490 W. W.

Kasnejša poročila (naznanje) so zastavljali rudarji v Ohiu in Aurori. Serif Miening četo deputetov na razpolago.

V Virginiji sta zastrajali rari dve tretjini rudarjev.

Na Caypna rečnici je zastaj 700 rudarjev, stavki se pridru jejo vedno novi rudarji. Cay je majhen rudniški okraj. Ti kopljejo monganske rude, ki je preje dobivali iz Norveške.

KAPITALISTIČNE SELJE

Washington, D. C. — Sen. Ashurst je predložil senatu resolucijo, ki jo je sprejela trgovska zbornica v Phoenixu, Ariz. Ta skla zbornica priporoča, da bi gres sprejme postavbo, da bi lahko delavce industrijsko me lizirati in jih prisiliti, da delajo rudniške barone v Arizoni po nizki mezd.

Gospodje priznajo, da rudni baroni ne morejo dobiti delavce odkar so deportirali rudarje, da počivata trgovina in obrt.

Če so rudniški baroni mudi, da bodo delavci kar drli v Arizno, ko so deportirali nad 1200 darjev in malih biznismenov, se hudo zmotili.

Seveda imajo kapitalisti pravo povedati svoje želje, ali ne notako imajo delavci pravico reči svoje zahteve. Delavci so javili, da se takoj vrnejo na de zvezna vlada prevzame ruke.

Proti lakomnosti rudniških baronov je edina od pomoči podpora ljenja rudnikov.

STAVKA SE RAZVIJA UGO NO ZA LESNE DELAVCE.

Seattle, Wash. — Stavka se godno razvija za lesne delavce državi Washington. Seattle sluh svojimi delavskimi posredovalci, ki jih vodijo profitiristi, nekakšen trg delavske moči. On teh posredovalnih stoji stavka, ne sprejmejo dela v šumarskih borših in tovarnah za lesne delke, v katerih so delavci zastali.

V splošnem je položaj dober stavkarje, ker družbe ne more dobiti stavkovcazev.

SITUACIJA V BUTTE JE SPREMENJENA